

ÅLAND

www.alandstidningen.ax | Tipstelefon dygnet runt 15 000 | Pris 2,00

Margit och Ilse håller bollen rullande på Trobergshemmet

SIDORNA 10-11

Göte timrar stockstugor på gammalt vis

SIDORNA 8-9

Vårdpersonal kvar i vikariefällan i ny lag

ARBETE Det blev ingen lösning för den vårdpersonal som har fastnat i rader av tillfälliga förordnanden och kedjevikariat inom Ålands hälso- och sjukvård. Inför revideringen av den nya tjänstemannalagen framfördes önskemål om att personalens rätt till anställningstrygghet skulle säkras i den nya lagtexten. Men trots att krav finns om detta i EU-rätten infördes ingen sådan garanti.

Orsaken är att de är anställda som just tjänstemän och att tjänsterna därför alltid ska utlysas offentligt. Det går inte att kombinera med en rättighet att få en tjänst efter ett visst antal år.

Nu efterlyser Fackorganisationen för offentligt anställda på Åland, FOA-Å nya riktlinjer för personalpolitik inom Ålands hälso- och sjukvård.

SIDORNA 4-5

Nya kunder gav banken rekordsiffror

NÄRINGS LIV Andelsbankens delårsrapport visar på rekordartade tillväxtsiffror för bolaget. Utlåningen har ökat med 20,2 procent och sparandet i banken har ökat med 32,2 procent.

Enligt vd Håkan Clemes beror det dels på den kraftiga kundtillströmningen, dels på ökade räntemarginaler.

Vad gäller årsresultatet tror han att banken minst hamnar kring fjolårets resultat.

SIDAN 6

Katarina Gäddnäs har skrivit om kvinnotjusaren Magnus-Maria.

FOTO: KARL HENRIK EDLUND

Katarinas queer opera i hamn

OPERA Det var ett spännande liv hon levde på 1700-talet, Maria Johansdotter från Föglö. Hon reste till Stockholm där hon förförde kvinnor och även straffades för det.

Katarina Gäddnäs har gestaltat hennes liv i ett operalibretto som ska ut på turné nästa sommar.

SIDORNA 22-23

United förlorar stjärnspelare

FOTBOLL Åland United ser ut att förlora en av sina stjärnspelare. Lagkaptenen och mittbacken Frida Thilén planerar en ny karriär. I höst börjar hon studera i Sverige.

SIDAN 19

Ålandstidningens reporter Jannik Svensson är på skattjakt i skog och mark.

FOTO: KARL HENRIK EDLUND

På jakt efter en av Ålands 108 skatter

NÖJE Vad är det för mystiska figurer som går runt på stan och letar efter något?

Svaret är Geocaching. Ett GPS-baserat äventyrsspel som pågår världen över. Skatterna finns gömda överallt i hela

världen. Du har garanterat passerat en, suttit på en eller gått på en utan att märka det.

Ålandstidningen gav sig ut på skattjakt för att ta reda på vad som finns i Ålands

urbana gömmor. Det finns inte mindre än 108 så kallade caches gömda här.

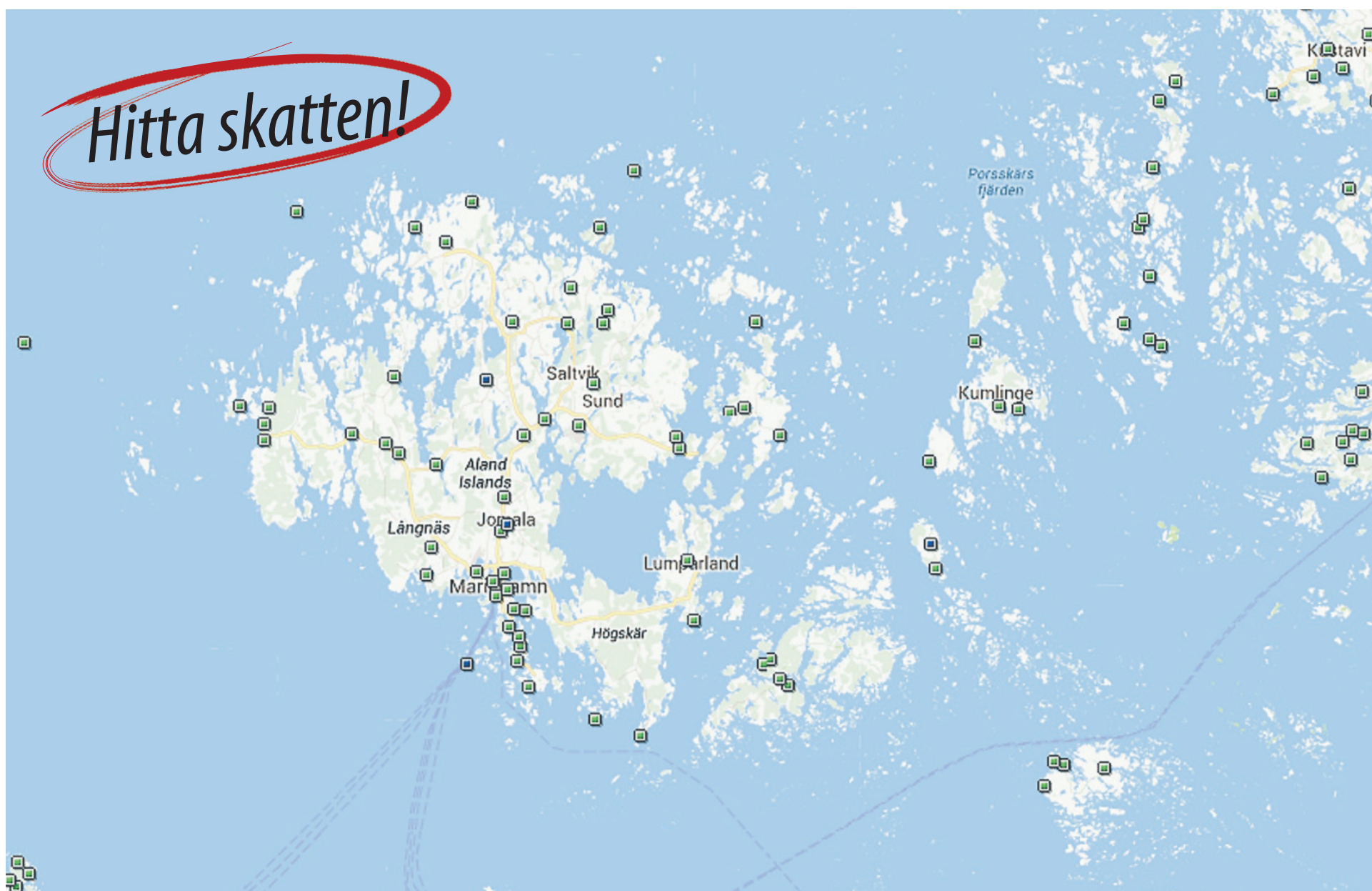
Vi har sammanställt en guide för dig som vill börja.

SIDORNA 12-13

ÖVRIGA NYHETER:

Plus och minus för årets krogvecka ... SID 7

Jordbruket på Nordiska rådets bord SID 6

På Åland finns 108 stycken caches gömda. De gröna prickarna utmärker områden där det finns gömda skatter.

KARTA FRÅN GOOGLE

Det här är Geocaching

Har du sett folk, speciellt turister bete sig konstigt på olika platser? Som om de letar efter någonting. Det kanske de gör.

Det är förmodligen Geocaching de sysslar med. En skattjakt baserad på GPS-koordinater.

SPEL Geocaching är i sig ingenting nytt, men det har växt enormt mycket sedan smarttelefoner kom in i bilden.

Skatterna, så kallade "caches", finns gömda överallt. Du har sannolikt sett en vid något tillfälle men inte reagerat eftersom de är maskerade på ett sådant sätt att man inte tänker på dem om man inte letar.

Via en hemsida eller en mobilapplikation får man koordinaterna till platsen där skatten finns gömd. Skatterna är i regel placerade på en vacker plats, en plats med kulturell eller historisk betydelse, eller en plats som på annat sätt är värt ett besök.

Skatterna har olika storlekar, svårighetsgrader och terrängfaktorer.

► fakta

SÅ HÄR GÖR DU

1. Registrera dig på www.geocaching.com
2. Hitta koordinater via hemsidan
3. Ladda in dem till en GPS-enhet

SMARTTELEFON

1. Gå in på hemsidan och kolla vilken applikation som passar din telefon
2. Ladda hem den
3. Följ instruktionerna

OM DU HITTAR EN GÖMMA (avsiktligt eller inte)

1. Förstör den inte.
2. Flytta den inte.
3. Om du vill ta något måste du lämna något av samma värde.
4. Skriv i loggboken.
5. Avslöja inte platsen.

Lyckas man hitta en skatt finns där en loggbok man kan skriva i. I cachén kan det även finnas små saker. Man får lov att ta en men då måste man lämna någonting mer värdefullt i utbyte.

Det finns även små nyckelringar, så kallade "travel bugs" som placeras ut. När man stöter på en sådan ska man logga den på hemsidan och ta med sig den till nästa skatt. Sedan kan man via en hemsida se hur den flyttas från plats till plats.

Så här kan instruktionerna se ut på en mobilapplikation.

Personer som inte sysslar med Geocaching kallas för "mugglare". Det härstammar från Harry Potter, där en mugglare är en person utan magiska krafter.

Då man söker efter en skatt måste man vara diskret, man vill inte låta en mugglare ana oråd.

Man ska heller inte låta en mugglare se en då man öppnar en skatt.

Det kan hända att en "mugglare" hittar en cache. Då ska man bara låta den vara, om man inte vill vara med och spela det vill säga.

I varje skatt finns en loggbok där alla som öppnar skatten ska skriva namn och datum.

LÖRDAG 3.8

Arken Dj Simolin vid poolen. I Arken Garden underhåller Johan och Emil. Dj IBZ i nattklubben. Soundway på festvåningen.

Ångbåtsbryggan Bad Influence spelar.

Dinos Jane Kitto på utomhusscenen från kl 21. Stockholmstrion Heavy Tiger på rockscenen efter midnatt.

Höglid, Kökar Stefan & Conny bjuder upp till dans.

SÖNDAG 4.8

Arken Joel Fyrvall i Arken Garden och Dj Micke i nattklubben.

Ålandstidningen gick på skattjakt

Kan det vara så svårt att hitta skatterna? tänkte vi. Svaret är ja, det var riktigt svårt. Men det var bara för att vi inte visste vad vi letade efter.

ÄVENTYR Solen sken från en klarblå himmel då jag och fotografen Karl Henrik Edlund gav oss ut för att hitta skatt nummer ett vid Självstyrelsegården. Vi hade fått ledtråden "magnetisk". Vi genomsökte allt som kunde tänkas vara magnetiskt. Efter ett tag gav vi upp och letade oss till en annan skattplats med mindre sök område. Där tog det inte länge förrän vi hittade den förklädda cachen. I den låg en liten loggbok. Två personer hade varit där före oss samma dag. Med en skatt i bagaget gav vi oss ut på jakt efter någon erfaren geocachare som kunde ge oss några värdefulla tips.

Kan ju inte vara så svårt

Turister som reser runt och geocachar är vanliga. Det kan ju inte vara svårt att hitta någon nu, tänkte vi. Jag såg ju tre sällskap som letade efter samma skatt på ett ställe i förrgår. Jag och Henrik var som ninjor då vi tog oss till Västra hamnen, platsen för en annan cache. Där maskerade vi oss som turister och smälte obemärkt in i mängden. Vi iakttog alla noggrant. Ingen letade efter någonting. Alla bara stod där med sina magväskor och tog kort på Pommern samtidigt som deras sockerchockade ungar sprang runt och skrek pirattermer. Antingen blev vi överlistade eller så fanns ingen där. Vi tröttnade och tog oss till kyrkan.

Bara mugglare

Vi letade efter skatten samtidigt som vi höll utkik efter någon geocacher att prata med. Där fanns bara mugglare. Vi strök längs med kyrkans

Ålandstidningen inledde skattjakten på självstyrelsegården.

Ålandstidningens reporter Jannik Svensson utforskar en nyfunnen skatt.

väggar och letade efter avvikande föremål. Vi genomsökte det stora granitkonstverket, men det gav ingenting. Efter ett tag av letande gav vi upp och satte oss ner och funderade. Det var då vi insåg

att skatten varit framför näsan på oss hela tiden. Jag kände mig som ett barn, alternativt en kriminell, då jag diskret smög upp skatten och tog ut innehållet. **Fantastisk känsla** I burken fann vi en loggbok, en pastillask och två spelkort. Även om det inte fanns guldpenningar och diamanter var känslan att äntligen hitta skatten fantastisk. Geocachare är helt vanliga människor, som gillar att uppleva, utforska och leta. Men det enda spåret man ser av de hundratals människorna som öppnat skatten är blott underskrifterna i en bok. Det som fascinerar mig mest är dock faktumet att de lyckas lura hela världen att bara gå förbi deras skatter.

NY CACHE Ålandstidningen har gömt en egen cache. Du hittar den i Mariehamn under rubriken "Fiskehamnen".

FOTO: KARL HENRIK EDLUND
foto@alandstidningen.ax
tel: 26026
TEXT: JANNIK SVENSSON
jannik.svensson@alandstidningen.ax
tel: 26639

Själva skatten har inte mycket värde, det är upplevelsen som är det viktiga. I en del skatter finns bytesvaror man får ta, bara man lämnar något i utbyte.

FREDAGSKRÖNIKAN

Den bittra Rockoff-depressionen är här

Nu är vi här igen. Fredagsnöje är tillbaks efter en intensiv Rockoff-vecka. Rockoff grand finale spred färgade ljus i luften och blev en extrem klimax med människor, öl, skratt, korta kläder och överbelastade krogar. Men sen, likt luften ur en ballong, tömdes Mariehamn på människor, bilar och turister. Det enda som numera är fullt är färjorna på väg härifrån. Nu är Mariehamn en vanlig, mysig liten stad igen. Krogpersonalen har tid för att skratta tillsammans med sina gäster. Agda, 87, vågar sig åter ut med hunden på Torggatan och Nygatan ser inte längre ut som en krigszon, trots att man ibland kan skymta enstaka ragare där.

”Själv kommer jag, till skillnad från många, minnas den här sommaren väldigt bra eftersom jag varit nykter.

Men nu kommer tankarna och associationerna. Just den här veckan var den jobbigaste när man var liten. För nu visste man att skolan snart skulle börja. Nätterna blev mörka och mamma köpte en ny ryggsäck. Man ville inte att sommaren skulle vara över. Nu för tiden är det helt andra dilemman. Nu finns bara ålänningar på krogen, folk pratar om sina semestrar och klagar på vädret. Men ta inte ut någonting i förskott. För sommaren är inte slut, det är bara någon missvisande tanke som kommer efter Rockoffs avslut. Möjligtvis unikt för Åland. Det är den stora Rockoffdepressionen. Men snart är den över och livet återgår till det normala igen. Nu är sista chansen att ta vara på sommaren. Personligen ska jag försöka simma för första gången sen sommaren 2011. Eller var det 2010?

Nu säger ju jag att man ska ta tillvara på sommaren. Men vem är jag att uttala mig? Jag lovar alltid mig själv att jag ska göra det och så gör jag det inte. Men ändå sitter jag och tycker att föregående sommar var mycket bättre på alla sätt. Jag kanske ska lära mig att det är så saker och ting fungerar. Man kanske inte kan ta tillvara på någonting, för man vill ändå alltid ha mer. Då är det bästa man kan göra av situationen att bara vara och försöka, för snart kommer en lika jobbig vinter igen. Och den hatar vi alla lika mycket.

Snart är sommaren över. Så se till att simma och se till att plocka blommor, eller vad du nu tycker är roligt på sommaren. Själv kommer jag, till skillnad från många, minnas den här sommaren väldigt bra eftersom jag varit nykter. Det är tankar som just dessa som dyker upp under depressionen. Hoppas ni har det lättare än jag. Vi syns inte i dimmorna. Trevlig helg!

JANNIK SVENSSON

Arkipelag i helgen

NÖJE I kväll spelar Dj Simolin vid Arkens poolparty. I Arken Garden underhåller Johan och Emil och i nattklubben spelar Dj IBZ. I morgon är det samma uppsättning fast då spelar även Soundway partymusik på festvåningen. På söndag underhåller Joel Fyrvall i Arken Garden och Dj Micke spelar i nattklubben. (js)

Kino håller stängt

NÖJE I helgen är Kino stängt för att vila upp sig inför kommande evenemang. (js)

Rocktjejer på Dinos

NÖJE I kväll och i morgon spelar Stockholmstrion Heavy Tiger på Dinos. Efter spelningen på Dinos i maj i år har tjejerna bland annat hunnit spela på Bråvalla. Musiken de spelar är influerad av Thin Lizzy och Kiss. (js)

Dåligt inflytande på bryggan

NÖJE I kväll och i morgon spelar coverbandet Bad Influence åter igen på Ångbåtsbryggans äventyrsgolf. 2012 var bandet officiell publikuppvärmare under isockey-VM och nu är de mitt i sin nordiska sommarturné. (js)